

Her er en model af, hvordan en grav kan se ud, når den er blevet gravet op. Det er vigtigt at se på, hvordan de forskellige dele af gravet er placeret, og hvordan de er beskyttet af jord og sten.

Hvor og hvorfor har vi gravet den ud?

Gravene blev fundet i et område, hvor der tidligere havde været en bebyggelse. De blev fundet ved en arkæologisk udgravning, som blev gennemført af et team af arkæologer og historikere. De blev fundet i et område, hvor der tidligere havde været en bebyggelse. De blev fundet ved en arkæologisk udgravning, som blev gennemført af et team af arkæologer og historikere.

Gravene blev fundet i et område, hvor der tidligere havde været en bebyggelse. De blev fundet ved en arkæologisk udgravning, som blev gennemført af et team af arkæologer og historikere.

Udstillinger og undersøgelser

Aalborg Historiske Museum

På Aalborg Historiske Museum blev der i vinterferien sat fokus på wellness i både et historisk og et nutidigt perspektiv. På fortovet foran museet blev opstillet et vildmarksbadekar, hvor man kunne prøve at tage bad på middelaldermanér. Det vakte stor opsigt, når de badende sad i det varme vand omgivet af sne og is – midt på Algade. Elever fra Style og Wellness College stod for håndmassage, håroprætning og skønhedstips, der var gratis yoga og meget andet.

I maj måned åbnede særudstillingen "Det glade Aalborg" med bidrag fra mange kulturinstitutioner i Aalborg. Udstillingen fortæller både om den "pæne" side af "Det glade Aalborg" med baller, teater, nogenlunde pæne værtshuse og den "grimme" side med druk, prostitution og hasardspil i de mange "sutter", beværtninger og smugkroer, hvor daglønnen alt for hurtigt fik ben at gå på. Udstillingen giver et kalejdoskopisk billede af byens forlystelsesliv før og nu. Man kan besøge et lille værtshus, se på fine festkjoler, prøve spejlene fra Karolinelunds gamle spejlsal eller slå sig ned og se gamle filmklip i den lille biograf. Filmene vises i samarbejde med Aalborg Stadsarkiv og Nordjyske. Der er også mulighed for at se gamle og nye billeder fra fastelavnsfester og karneval, at beundre de originale dragter fra Aalborg Teaters opførelse af Elverhøj i 1945 og at fotografere sig selv med de sjove rekvisitter fra vinterrevyerne i Aalborg Kongres og Kulturcenter.

I juni åbnede en anden særudstilling, "Gavlhuset i Aalborg 750-1574", der fremviser den nye viden og de spændende fund fra Algade 9 i Aalborg. Her foretog Aalborg Historiske Museum i 2007 og 2008 en af de mest omfattende udgravninger, som museet har haft i den centrale bymidte i Aalborg. Efter nedrivning af grundens mere end 400 år gamle bindingsværkshus, det såkaldte "Gavlhus" opført i 1574, blev træhus efter træhus afdækket, mens arkæologerne gravede sig ned gennem godt 4 meter jordlag fra byens fortid. Velbevarede huse med bageovne og træbænke giver os spændende kig ind i datidens boliger, og talrige fund fra jordlagene fortæller om hverdagen for såvel rig som fattig. Særlig spændende er det, at Aalborgs fødsel nu

kan føres tilbage til en handelsplads fra omkring år 750. For første gang er det tillige muligt at forklare baggrunden for Aalborgs navn. Alt dette og meget mere kan opleves i denne udstilling.

Efterårsferien stod i den historiske madlavnings tegn, og i ugerne op mod jul var der besøg af flere hundrede børnehavebørn, der lyttede til oplæsning i Aalborgstuen. I årets løb har der derudover været arrangementer med papirmager Ellen Skotte, Cigarmagerens klub, Historisk Bogmesse m.m., samt en del byvandring er det blevet til, dels i middelalderbyen Aalborg, dels i "Den glade by, Aalborg". I 2011 har museet atter haft glæde af besøg af mange skoleelever – nævnes kan bl.a. kalkmaleriværksted for konfirmander fra Sønderholm Skole. Endelig har der hver onsdag i efterårs- og forårssæsonen været holdt "onsdagsforedrag" i museets foredragssal, arrangeret af Jysk Arkæologisk Selskab.

Boldrup Museum

Boldrup Museum har haft en fin sæson med masser af aktiviteter; således bød 2011 på brødbagning, kirkeugleaften, pløje- og sådag, lystfiskeriets dag, majfest, fåredag, syltedag, æbledag og julehygge. Mange af arrangementerne var blevet til i samarbejde med museets støtteforening, som igen i år ydede en stor indsats for museet.

Museets dyrehold er altid interessant for de besøgende, som kan lide at se de gamle danske husdyrracer og ikke mindst forårets og sommerens mange dyrebørn. Således har der i 2011 været lam, smågrise, kyllinger, gæslinger, gedekid og kaninunger, som små og store kunne beundre. Museets marker og kålgård har igen i år været sæt til med tidstypiske afgrøder, som kan formidle årets gang og afgrøderne i forskellige former. Museets dyr og dyrebørn har også en rolle i den formidling, der foregår på museet og ikke mindst i museets skoletjeneste. Skoletjenesten på Boldrup Museum var igen i år godt besøgt af mange klasser på såvel museet som på lejrpladsen. I skolernes sommerferie blev der endvidere arrangeret lystfiskersommerskole med tre dages aktiviteter i lystfiskeriets tegn.

Cirkusmuseet i Rold

Cirkusmuseet har haft en flot sæson med mange besøgende. Som noget nyt i 2011 blev særudstillingen om manegleklovn "Lille Stomp" sat op. Lille Stomp var dværg og en meget succesrig manegleklovn med engagement i en række danske og udenlandske cirkus. Museets støtteforening hjalp med finansiering og konstruktion af montre til udstillingen – hvilket var en stor hjælp. Cirkusmuseet deltog endvidere i World Circus Day, hvor museet og støtteforeningen i samarbejde havde udformet et program med rundvisninger. I efterårsferien var der planlagt et program med bl.a. tryllekunstnere fra Aalborg Trylleskole, fabrikation af jonglørbolde, udstillings-

quiz og rundvisninger, hvilket blev en succes. Endvidere lagde P4-Nordjylland vejen forbi for at lave et indslag om museet, ligesom TV2 Nord har lavet en række indslag om museumsgenstande fra Cirkusmuseet i Rold.

Skoletjenesten på Cirkusmuseet i Rold har igen været godt besøgt. Mange skoleklasser har bestilt et forløb, der afsluttede med cirkusforestillinger i Cirkus Miches Ridehus. Endvidere har der været afholdt cirkussommerskole i skolernes sommerferie, hvor skolebørn over en uge kunne lære og prøve stort og småt om cirkus og artisteri.

Gråbrødrekloster Museet

Natten til den 22. februar 2011 blev der desværre begået indbrud i og hærværk på Gråbrødrekloster Museets betalingsautomat. Dette betød, at museet i lange perioder af 2011 ikke var åbent for det publikum, som ønskede at besøge det underjordiske museum via elevatoren i Algade. Museumsbesøg direkte fra gaden kunne kun lade sig gøre i de måneder, hvor vi valgte at bemande elevatoren med en fast kustodevagt, for eksempel i weekenderne i juni samt dagligt i juli og august. Museet var dog fortsat åbent hele året for større grupper, blandt andet skoleklasser, konfirmandhold og børnehaver, som blev lukket ind i museets magiske univers via bagdøren! De stærkt begrænsede åbningstider betød desværre også et større fald i antallet af besøgende, hvilket man kan læse kort om andetsteds i denne årbog. Dytige teknikere forsøgte først at reparere de ødelagte installationer i betalingsautomaten, men det stod efter en tid klart, at en reparation ikke var mulig, og at der måtte opbygges et helt nyt teknisk system for at håndtere adgangen til klostermuseet. I et samarbejde med John Bo Nielsen fra det rådgivende ingeniørfirma Korsbæk & Partnere har Ingeniørfirmaet Skibelund derfor i 2011 udviklet og installeret et nyt adgangssystem, som i skrivende stund er tæt på at være helt gennemprøvet. Gråbrødrekloster Museet har følgelig haft næsten normale åbningstider siden 1. januar 2012.

Klostermuseets arrangementer i 2011 blev trods ovennævnte problemer dog afviklet som planlagt. Årets første begivenhed var den efterhånden traditionsrige klosterandagt, som i 2011 blev holdt af studenterpræst ved Aalborg Universitet, Christen Staghøj Sinding. Andagten, der er inspireret af den hellige Frans af Assisis liv og virke, fandt sted ved aftenstide den 13. april. På forhånd tegnede deltagerantallet til at blive endnu højere end sædvanligt, og vi valgte derfor at afholde to andagter samme aften. Dette var en klog beslutning, da i alt 115 mennesker tog del i det meget stemningsfulde arrangement. Hovedparten af deltagerne var universitetets udenlandske Erasmus-studerende, men også en del almindelige publikummer fandt vej ned i klosterkælderen. Andagten blev på smukkeste vis ledsaget af en cellist og sangere fra Budolfi Domkirkes Kor.

I 2010 blev der som et nyt tiltag og med succes afholdt to byvandring i middelalderens Aalborg, og i 2011 fortsatte dette ar-

rangement i form af to aftenvandring i middelalderbyen. Med udgangspunkt i Gråbrødrekloster Museet guidede museumsinspektør Stig Bergmann Møller deltagerne rundt i den historiske bymidte fra Vesterport til Østerport. Der blev fortalt om såvel det synlige som det usynlige fra middelalderen, og undervejs blev der gjort stop ved blandt andet Budolfi kirke, Helligåndsklosteret, Gammel Torv, Østerå og Vor Frue Kirke. I alt 46 personer gik med på de to vandring. I 2011 havde Stig Bergmann Møller kun en enkelt aften fremvisning af klostermuseet. Ved dette arrangement var gråbrødrenes historie naturligvis i centrum, men der blev også tid til at berette om Aalborgs ældste tider fra omkring år 750 til år 1250.

I middelalderen var brygningen af juleøllet en begivenhed, der blev set frem til, og årets arrangementer i Gråbrødrekloster Museet afsluttedes den 11. december, hvor museet bød på juleøl fra Søgaards Bryghus. De ca. 40 fremmødte nød det kølige, friske øl i de historiske omgivelser, mens de andre købte julegaver!

Hadsund Egns Museum

2011 blev et begivenhedsrigt år for Hadsund Egns Museum. Et dronningebesøg, en ny stamudstilling, et stort internationalt symposium, to bogudgivelser og en større restaureringsopgave på Havnø Mølle var nogle af de mål, vi nåede.

Vi var stadig i gang med ombygningen af vestlængen til udstillingsformål, da vi i marts fik besked om, at hendes majestæt Dronning Margrethe den 2. ville aflægge museet besøg den 25. maj. Nu blev der febrilsk travlhed med at få det, der lignede (og var) én stor byggeplads, til at se ud som et museum. Den udvendige maling af bygningerne, som skulle have været udført i eftersommeren, blev fremskyndet, og byggematerialer, som lå i dynger overalt, blev gemt af vejen og gårdspladsen gjort fin og ren. Indendørs blev der vasket, skrubbet og pudset sølvtøj i flere uger, mens kommunens gartnere havde travlt med at trimme parken og dammen rundt om Rosendal, hvor museet har til huse.

Regentparrets besøg den 25. maj var en stor og festlig begivenhed for hele Hadsund. Da kongeskibet om formiddagen stod ind gennem Mariager Fjord, var der sat fulde sejl på Havnø Mølle, hvis drejende vinger hilste de besøgende velkommen – en gestus, som Dronningen senere fortalte havde glædet hende. På museet viste museumsinspektør Lise Andersen regenten og hendes følge rundt i udstillingerne. Dronningen var en meget interesseret og spørgelyst gæst, der sørgede for, at alt foregik i en afslappet og venlig atmosfære. Som gave modtog majestæten bogen "Hadsund – en by bliver til" og en "Hadsundål" i en fin træeske med et kort, der fortalte om chokoladeållens historie og tilknytning til fjordbyen. Da Dannebrog igen samme aften forlod Hadsund i skumringen, var Havnø Mølle illumineret, og de drejende vinger sendte en sidste hilsen til

de royale gæster. At det blev bemærket om bord, var ingen i tvivl om, for der blev ivrigt filmet og fotograferet fra dækket.

Efter det royale besøg blev der om muligt endnu mere travlt, for vi skulle indhente det forsømte arbejde med den nye udstilling "Stærkere end 100 mænd" om dansk møllebyggeri gennem tiden. Sideløbende hermed blev bogen "Træk af dansk møllebyggeris historie" gjort færdig, så både udstilling og bog kunne præsenteres den 27. august, to dage før de første deltagere i det 13. internationale molinologiske symposium ankom til Danmark. Godt 100 deltagere fra 20 nationer og 4 kontinenter deltog i symposiet, der med museumsinspektør Lise Andersen som chairman var organiseret i samarbejde med The International Molinological Society, Møllepuljen og Dansk Møllerforening. Symposiet var afslutningen på fire års intenst planlægningsarbejde, og i de knap tre uger, gæsterne var i landet, klappede alt, som det skulle.

Da symposiet var vel overstået, udkom cand. mag. Erik Laursens bog "Glerup Fattiggård 1870-1955", en bog, der af forskellige årsager havde været længe undervejs, men som nu nåede ud til boghandlerne inden julehandelen. Bogen er blevet vældig godt modtaget.

I forbindelse med de fusioner, der er baggrunden for det nuværende Nordjyllands Historiske Museum, blev en proces sat i gang, hvorigennem de enkelte udstillingssteders profil skal udvikles og skærpes. Det tidligere Hadsund Egnss Museum er i den forbindelse blevet tildelt to specialer: 1) Den lokale by- og egns historie samt 2) Mølleriets kultur- og teknologihistorie. I fremtiden formidler vi derfor to specialer med tilhørende samlinger på adressen i Hadsund: "Hadsund Egnssamling", der omfatter de lokalhistoriske udstillinger og det integrerede lokalarkiv, som begge er indrettet i Rosendals stuehus; samt "Møllehistorisk Samling", der formidles fra den nyindrettede vestlænge.

Lokalhistorien har man beskæftiget sig med i hele museets snart 50-årige historie, mens den allerede omtalte nye stamudsstilling og bogen "Træk af dansk møllebyggeris historie" udgør de første delmål for den møllehistoriske samling. Mottoet for den formidling, der foregår fra Møllehistorisk Samling, kunne beskrives med et citat af den Senegalesiske poet Baba Dioum: "Når alt kommer til alt, vil vi kun bevare det, vi elsker; vi elsker kun det, vi forstår, og vi forstår kun det, vi har lært om". Ordene var møntet på naturhistoriske fænomener, men kunne lige så vel være sagt om kulturarven.

Vores formål med Møllehistorisk Samlings formidling er således at fremme forståelsen for de gamle vand- og vindmøllers betydning i den danske kultur- og teknologihistorie og dermed fremme bevaringen af de relativt få møllebygninger, der stadig står. Samtidig vil vi gerne være med til at sætte Danmarks nuværende position som ledende inden for udviklingen af vindkraft ind i en historisk kontekst og føje en historisk dimension til energi- og miljødebatten. Den viden, som vi gerne vil give videre, er et produkt af mange års forskning. Karakteristisk for museernes forskning er, at den stort set

altid går hånd i hånd med indsamling af et historiebærende genstandsmateriale. For at få de indsamlede genstande til at fortælle deres historie har vi i udstillingen bl.a. gjort brug af audioguide, videoer og animationer. Vil man fordybe sig yderligere, står der tre computere, hvor man kan søge mere viden. Eksperimenterne med de nye digitale medier blev mulige gennem en rundhåndet donation fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal. I den kommende tid arbejdes der med udarbejdelse af skolemateriale til udstillingen og med en applikation/mobil hjemmeside, som kan guide den besøgende rundt – både i museet og ude i landskabet, hvor de sidste vand- og vindmøller står som levn fra det gamle bondesamfund.

På grund af travlhed med andre projekter var der ikke meget overskud til at lave arrangementer. Det betød imidlertid ikke, at der ikke foregik noget, for foreningen Havnø Møllers Venner sørgede sammen med møllelauget for, at der som sædvanligt blev fejret Dansk Mølledag i juni og Høstfest i september samt afholdt Julemølle-nisse-marked den første søndag i advent. Mølledagen den 19. juni var ekstra festlig, idet det i 2011 var 10 år siden, at Havnø Mølle blev åbnet som arbejdende museumsmølle.

Jubilæumsåret blev også travlt for Havnø Møllelaug. Foruden tilsynet og vedligeholdelsen af møllen påtog de sig kontakten med møllebyggerne, da det blev nødvendigt at udskifte hele krøjeværket (finansieret af Kulturstyrelsen og Augustinus Fonden). Det var også Havnø Møllelaug, der i maj sørgede for den førnævnte smukke velkomst og afsked ved regentparrets besøg i Hadsund; sammen med museets håndværker bemandede de møllen på samtlige åbningsdage sommeren igennem, så museumsinspektøren kunne koncentrere sig om udstillingsarbejdet; og flere af laugets medlemmer gav en hånd med inde på Rosendal, når der var særlig travlt.

Museumsforeningen for Hadsund og Omegn bidrog i forbindelse med fastelavnsarrangementet, ligesom de lagde arbejdskraft til en hårdt tiltrængt facadebehandling af magasinbygningerne bag Rosendal. Uden de frivillige hjælpere ville vi slet ikke kunne have et aktivitetsniveau som det nuværende!

Hals Museum

I februar 2011 styrtede facaden på Krudtkammeret i Hals Skanse sammen. Efterfølgende lykkedes det for Aalborg Kommune at finde de nødvendige midler til renovering, og Krudtkammeret fremstår nu flot restaureret.

Året har desuden været præget af det fortsatte arbejde med det store projekt for renovering af Hals Skanse. Projektet blev udstillet på Hals Museum hen over sommeren, og i slutningen af året blev såvel de nødvendige ansøgninger om tilladelser som ansøgning om midler fremsendt til myndigheder og fonde, og museet afventer nu resultatet af disse.

På det forskningsmæssige område har året ligeledes været præget af arbejdet med Hals Skanse, hvilket har resulteret i en række artikler og afhandlinger, som fremgår af publikationslisten, udarbejdet af museumsinspektør Henrik Gjøde Nielsen. Desuden er udgivet en række arbejder om andre emner, og endelig har museumsinspektøren udført en række redaktionsarbejder.

På det formidlingsmæssige område er afholdt en række arrangementer, af hvilke særligt årets Hals Skanse Marked og Sortkrudtfestival bør fremhæves. Festivalen var igen i 2011 en stor succes, med et endnu større publikumstal end de foregående år. De mange boder kunne i 2011 finde plads i en række fine telte, sponsoreret af Ulsted Sparekasses Fond, Spar Nord Fonden, Hals Sparekasse og Museumsforeningen for Hals Museum. Teltene var forinden blevet behørigt indviet, da donatorer slog "Den Gyldne Pløk" i med "Den Gyldne Hammer". Af andre velbesøgte arrangementer bør nævnes den kombinerede Mølle- og Grundlovsdag på Ulsted Mølle samt Historisk Bogmesse på Aalborg Historiske Museum, arrangeret af Henrik Gjøde Nielsen.

Endvidere har museumsinspektøren som vanligt afholdt en lang række foredrag, rundvisninger og byvandring. Som noget nyt afholdtes 5. maj en besættelseshistorisk byvandring i Aalborg. Tilslutningen var så stor, at der efterfølgende måtte arrangeres yderligere to byvandring, og der var interesse for endnu flere. Desuden har inspektøren fortsat samarbejdet med Det Hjemlige Teater, og været historisk konsulent på gadeteaterstykkerne "Den sidste tid" i Aalborg og "Heksejagt i Hals."

I september blev museumsinspektøren varslet afskediget pga. besparelser i 2012, men det lykkedes efterfølgende at etablere et ph.d.-projekt i samarbejde med Aalborg Universitet og medfinansieret af Museumsforeningen for Hals Museum. Projektet, der har titlen "Folk og fæstning – En undersøgelse af relationerne mellem befæstning, by og centralmagt," påbegyndes 1. februar 2012 og forløber over de næste tre år. Såvel museet som foreningen var tilfredse med, at man derved kunne fastholde Henrik Gjøde Niensens viden ved museet og til gavn for arbejdet med Hals Skanse.

Hobro Museum

Hobro Museum og det tilhørende Hobro Lokalhistoriske Arkiv har haft et godt år. Museet har holdt åbent hus, hvor interesserede kunne komme og høre om byens historie, stille spørgsmål og fortælle om egne oplevelser i byen. Derudover har museet forsøgt sig med en opgradering af museumsbutikken for at gøre udvalget mere spændende og tidssvarende. Som altid var det også i 2011 fundene fra udgravningen af Fyrkat, der tiltrak sig opmærksomhed – ikke mindst set i lyset af den ekstra omtale, som den kommende ansøgning om Fyrkats nominering som Unescos verdensarv har afstedkommet.

På Hobro Lokalhistoriske Arkiv har der været utroligt mange brugere i 2011. Arkivet har dog også arbejdet hårdt på at få registreret nogle af de lidt større samlinger af fotos og arkivalier, der er af lokalhistorisk interesse. Museets støtteforening er, som altid, aktive i forbindelse med formidlingen af lokalhistorien – ikke mindst i støtteforeningens årsskrift.

Lindholm Høje

På Lindholm Høje Museet har året 2011 budt på flere nye tiltag i forhold til den generelle formidling og i forhold til det stigende antal skole- og institutionsbesøg. I vinterferien åbnede vi endelig den hjembragte grav fra Mellemholm nær Nibe. Kassen med den døde havde rejst mange spændende spørgsmål fra gæsterne, og da vi begyndte udgravningen, kom der flere overraskelser. Det viste sig at være en gravlagt mandsperson med flere gravgaver, end man normalt kan forvente fra århundrederne efter Kristi fødsel. Han havde fire krukker, to benprene, flere forskellige knive (bl.a. en til skindarbejde), en lansespids, et ildstål og nogle ubestemmelige jernredskaber med. Med udgravningen af graven havde museet hjælp fra en arkæologistuderende og en konservator. Udgravningsarbejdet gav bl.a. anledning til at fortælle om konserveringsarbejdet samt de fine jerngenstande. Arrangementet var rigtig fint besøgt, og en del gæster kom igen flere gange i løbet af den uge, hvor vi gravede. Graven fik lov til at stå åben i resten af året, og den har været rigtig god at formidle, når vi skulle fortælle gæsterne om, hvor og hvordan ting ender på et museum. I vinterferien havde vi også en enkelt aften-åbning med slukket lys i museet. Til dette arrangement kom rigtig mange folk, hvoraf en del havde lommelygter med. De så alle museet i et andet lys.

I påskeferien havde tre studerende fra historiestudiet på Aalborg Universitet valgt at formidle udvalgte nordiske gudefortællinger. Børn og voksne fandt Iduns forgylde æbler, ofrede korn til de hedenske guder og fik fortællingen om Thors fiskefangst, hvilket faldt i god jord hos flere børnefamilier. Vi havde også besøg af en flintesmed eller nærmere en flintehugger, som lærte en udvalgt skare af børn fra Hugin og Munin klubben om flint og gav dem et kursus i at lave en flintedolk. En dejlig lørdag eftermiddag med meget optagede og interesserede børn. I sommerferien havde vi arrangeret en museums-sommerskole med overnatning hen over to dage. Vi var på byvandring i Aalborg by, lavede historiske legeredskaber, syede bolde og lavede stylter, spiste "jernaldergryde" og så vikingespil på Lindholm Høje. En krævende aktivitet for de to arrangører, men også en sjov oplevelse og kun mulig med søde og frivillige voksne som hjælpere.

Det traditionsrige og velbesøgte vikingemarked afholdtes i sidste weekend af juni, og Vikingegruppen Lindholm Høje var meget tilfreds. Desværre var vikingespillene ikke nær så godt besøgte, og gruppen måtte pga. dårlig økonomi og efter næsten 20 år på Lindholm Høje opgive. Vi kommer til at savne dem og deres interesse for at viderebringe en god fortælling om stedets fortid. I 2012 er det Samlingsteatret, som vil forsøge at tage tråden op med et stykke om Thors hammer.

Sidste søndag i september havde vi den årlige Islandshestens Dag, og det giver meget liv, når så mange folk og især heste rykker ind. Efterårsferien var, som den plejer, lagt i hænderne på naturvejlederne, og her blev der lavet aktiviteter omkring jagt og fiskeri i fortiden. Vi havde dog ikke så fint besøgstal som tidligere og vil i den kommende efterårsferie sætte nye aktiviteter i gang.

I foråret blev der udgivet nyt skolemateriale lavet af Emma Svensson. Materialet fortæller om overgangen mellem hedenskab og kristendom og er oplagt til religions- og konfirmandundervisning. Det kan gratis downloades fra www.nordmus.dk. Der blev også sat gang i flere aktiviteter i forhold til skolebesøg, og især vores stjerneløb, hvor eleverne laver opgaver i grupper og får lov til selv at søge viden, var en succes, som vi fortsætter i 2012.

Museet har i 2011 været aktivt i velkomsten af gæster fra krydstogtskibe i Aalborg havn. Ud af de anmeldte seks skibe var det dog kun tre, som endelig kom. For turisterne var der en guidet tur til museet, og vi oplevede tilfredse og interesserede kunder fra henholdsvis England og Tyskland. Der vil i 2012 komme endnu flere skibe, og vi er parate til at formidle og hjælpe med typiske ”vikingesouvenirs”.

På fortidsmindet Lindholm Høje har der gennem mange år gået får for at holde græsset nede. Det har været Aalborg Kommune, som har haft opsyn med disse får, og i 2011 valgte kommunen at finde en anden forpagter. Den nye aftale indebærer imidlertid, at fårene kommer til påskeferien og bliver til ugerne efter efterårsferien, så der ikke som hidtil er får hele året på Lindholm Høje. Denne aftale er indgået for at skåne fortidsmindet, som er noget nedslidt af for mange får på stedet. Får hører til på fortidsmindet, og nu kan man glæde sig til, at de kommer igen, når foråret kommer.

I Aalborg Portland Salen har vi de fineste muligheder for at rumme mindre konferencer og seminarer. Det var derfor også med stor glæde, at museet i vinterferien kunne byde velkommen til Lindholm Høje Cafeens nye forpagter Jesper Lynge, der har kastet sig over måltider, som er inspireret af vikingetidens råvarer. Mange spændende retter har set dagens lys i 2011, og der skal fra museets side lyde en kraftig opfordring til at prøve den anderledes, men velsmagende mad, der ofte har tilknyttet en lille fortælling fra værtens side.

Lystfartøjsmuseet

Lystfartøjsmuseet har haft et rekordår med en fin fremgang i besøgstallet; således har museet deltaget i de arrangementer, der blev afholdt på havnen i Hobro. Der var gratis adgang i forbindelse med Nordisk Sejlads og i forbindelse med DGI-festivalen. Derudover har museet i 2011 haft en særudstilling med Ole Ubbesens maritime akvareller, og der har været afholdt teater på Lystfartøjsmuseet i form af stykket "Jonathan Livingston Havmåge". Museet har endvidere deltaget i arrangementet Kunst og Kultur på Havnen i Hobro, hvilket har været med til at tiltrække besøgende. Museets støtteforening har igen i år gjort et stort stykke arbejde for museet i form af fotografering og registrering af genstande.

Samlingerne

Samlingerne har haft et begivenhedsrigt år, der først og fremmest har været præget af byggeriet af og den begyndende flytning til det nye fællesmagasin på Vang Mark i Vestbjerg. Flytningen af samlingerne fra museets forskellige afdelinger vil foregå løbende over de kommende år. I 2011 har arbejdet været koncentreret omkring pakning og flytning af den store samling fra Aalborg Historiske Museum, da det er huslejen fra denne afdelings hidtidige magasiner, der finansierer det nye byggeri.

Selve flytningen blev påbegyndt 1. november 2011 og løber frem til 1. marts 2012, hvor lejemålet Ved Stranden 13 i Aalborg som det sidste skal være forladt. Målt i forhold til andre museer, der har foretaget lignende flytninger, er det en ualmindelig komprimeret flytteperiode, der selvsagt har krævet omfattende logistisk og praktisk forberedelse. Således gik det første halvår med revision af samlingerne – herunder oprydning og stillingtagen til gamle uafsluttede sager, digital registrering af de sidste analoge genstandsposter og stabilisering af sarte genstande, så de kunne tåle den forestående flytning – samt med udarbejdelsen af en detaljeret tidsplan for selve nedpaknings- og flytteprocessen. Umiddelbart efter sommerferien begyndte den egentlige nedpakning. Et for et blev værksteder og magasinerne nedlagt, og de mange paller og kasser grundigt mærket, så det var muligt at styre indflytnings- og udpakningsprocessen.

Sideløbende med disse forberedelser foregik arbejdet med byggeriet af det ny magasin. Heldigvis har samarbejdet med TL-Byg, der både er bygherre og ejer af bygningen, Aalborg Kommune, der står som bestiller, samt KUNSTEN og Aalborg Stadsarkiv, som også er lejere, været forbilledligt. Så d. 1. november 2011 kunne vi planmæssigt overtage nøglerne til bygningen – og få timer senere tage imod en delegation fra Nationalmuseet, der gerne ville se og høre om det nye hus!

To dage senere rullede de første flyttebiler fra Beredskabscenter Aalborg ind på gårdspladsen, og en hektisk flytteperiode kunne

tage sin begyndelse. Ved udgangen af året var status, at fjernmagasinet på Frederikstadvej var tømt, ca. 300 paller var pladsregistreret og hejst op i de nye 6 meter høje pallereoler, oldsagsmagasinet var både flyttet og genopstillet og godt 1500 flyttekasser med nyere tids genstande ventede på at blive sat på plads. Vi holdt med andre ord tidsplanen, hvilket i høj grad kan tilskrives de grundige forberedelser, kombineret med et ualmindeligt fleksibelt og godt arbejdende flytteteam, der har taget de mange ændringer i planen med ophøjet ro og godt humør.

Med tre indflyttende institutioner på én gang er både huset og samarbejdet mellem dets fremtidige "beboere" blevet testet til det yderste. Heldigvis kan vi konstatere, at fremtiden ser lovende ud – både hvad angår hele samlingsvaretagelsen, der med flytningen får et gevaldigt løft, og i forhold til etableringen af nye spændende samarbejdsrelationer på tværs af kunst og kulturhistorie.

Vikingecenter Fyrkat

Endnu et år er gået med daglige vikingeaktiviteter, lejrskoler, rundvisninger, sommerskole og alt hvad der ellers plejer at høre til en sommersæson på Vikingecenter Fyrkat. Men alligevel blev 2011 et helt særligt år, idet der kom næsten 22.000 gæster for at besøge Borgen, Vikingegården og den nye mytologiske legeplads. Det var en vældig stigning i besøgstallet, og aldrig er der blevet bagt så mange fladbrød på bålet. Der måtte konstant æltes ny dej, og der var gang i udrulningen fra morgen til aften.

Hen over sommeren var der som sædvanlig forskellige arbejdssteder. Som noget nyt forsøgte vi os i år med et "musikværksted". Aksel Striim gæstede os i en uge, hvor han lavede benfløjter med de af gæsterne, som ville sætte nogle timer af til at lave deres egen fløjte og lære at spille på den. Det var der mange, som havde lyst til. Ud over undervisningen blev der tid til masser af underholdning. Aksel havde medbragt kopier af gamle musikinstrumenter bl.a. jødeharpe, skalmeje og forskellige fløjter. Der blev spillet adskillige koncerter hver dag, så Vikingegården genlød af vikingemusik, og mange gæster fik lært at danse kædedanse. De øvrige sommeruger bød på pottemagerværksted, ildarbejde og bronzestøbning.

Traditionen tro afsluttedes sæsonen med Vintersolhvervsmarkedet. Denne gang med en ny udfordring: Storm over landet. Det betød færre gæster, men de, der trodsede vejret, fik masser af oplevelser. Som altid var der mange vikinger med boder og fortælling ved bålet. Lindholm Høje Cafeen stillede op med midvintersuppe og brød under navnet "Kjøgemester og oldfrues Feltkjøkken", og de havde god afsætning også af vikingedessert og øl. Fakkeltoget måtte helt aflyses i år; men vikingerne gennemførte et alternativt midvinterblot med kædedans og solhvervsvers, så vi håber, at guderne trods alt lader sig formilde og får solen til at vende tilbage igen efter de mørke vinterdage – det ser ud til at være lykkedes endnu engang!

Økonomi og medarbejdere

Ved Nordjyllands Historiske Museum var der i 2011 beskæftiget 132 personer svarende til 51 fuldtidsstillinger. Museets bestyrelse bestod ultimo 2011 af: formand Leif Sondrup, næstformand Kirsten Huusom, bestyrelsesmedlem Jørgen Skov Andersen, bestyrelsesmedlem Bjarne Sigvardt Hansen, bestyrelsesmedlem Nils Bork, medarbejderrepræsentant Morten Pedersen, medarbejderrepræsentant Hanne Busch Andersen, repræsentant for Aalborg Kommune Lis Vestergaard, repræsentant for Aalborg Kommune Christian Hagelskjær, repræsentant for Aalborg Kommune Elin Møller, repræsentant for Mariagerfjord Kommune Ronny Thomsen og repræsentant for Rebild Kommune Henrik Christensen. Museets daglige ledelse varetages af museumsdirektør, ph.d. Lars Christian Nørbach.

En særlig kommentar bør knyttes til regnskabsresultatet for 2011. Efter at have overført et merforbrug på 251.103 kr. fra 2010 til 2011 var det nødvendigt i 2011 at stramme livremmen et par huller ind, og det lykkedes Nordjyllands Historiske Museum at rette op på økonomien. De ikke forbrugte midler på 516.254 kr. fra 2011 kunne således dels anvendes til at dække merforbruget fra 2010, dels som hensættelser, således at museet nu har 265.151 kr. på bankbogen. Hertil kommer 319.300 kr. fra museets såkaldte gavekonto (projektmidler), så de samlede henlagte midler udgør 584.451 kr., hvilket selvfølgelig er positivt. Med en samlet omsætning på over 30 mio. kr., hvoraf udbetalinger til løn udgør omtrent 50 %, har museets bestyrelse imidlertid udtrykt ønske om, at der opbygges en økonomisk buffer på omtrent 3 % af omsætningen. Så det er endnu for tidligt at spænde livremmen et hul eller to ud.

Nordjyllands Historiske Museum havde i 2011 udgifter på 31.032.116 kr. og indtægter på 31.548.370 kr.. Det er værd at bemærke, at museet fortsat finder ca. 40 % af sin omsætning i midler, som stammer fra andet end tilskud, mens knap 60 % kommer fra andre steder end de tre kommuner, som yder tilskud til museet.

Nøgletal:

Aalborg Kommune	9.426.312 kr.
Mariagerfjord Kommune	3.448.658 kr.
Rebild Kommune	700.000 kr.
Staten	4.777.458 kr.
Entré og salgsindtægter	1.922.452 kr.
Fonde og arkæologi	7.238.456 kr.
Indtægtsdækket virksomhed	4.035.034 kr.
Indtægter i alt	31.548.370 kr.